

Inbreng fractie CDA – commissie burgers (21-06-2021)

Samenvatting

De inbreng van de CDA-fractie op het concept beleidsplan Sociaal Domein (2022 – 2027) is samen te vatten op de volgende hoofdlijnen;

Inhoud

- Er ontbreekt ons inziens een gefundeerd algemeen beeld op de huidige stand van zaken in het sociaal domein, en wat er leeft en speelt in Asten. Wat zijn maatschappelijke trends en hoe zijn die in Asten merkbaar? (denk dan aan bijv. hoeveel ouderen kent Asten nu en op de middellange termijn? Hoeveel mensen in Asten worstelen nu met eenzaamheid of met een mindere gezondheid? Etc.) Deze trends kort schetsen kan helpen om het beleidsplan sociaal domein kracht bij te zetten (waarom is dit beleidsplan en de daarin gestelde doelen nodig?).

Trends die we als CDA belangrijk vinden om een goed beeld van te krijgen zijn *vergrijzing, het toenemend beroep op psychische hulpverlening, gezondheid en beweging, de kloof tussen arm en rijk en wat dat betekent voor mensen in de praktijk, de toenemende individualisering van de samenleving en de generatiekloof.*

Door in te zoomen op deze thema's en wat deze voor Asten inhouden ontstaat ook voor Astenaren en voor ons als commissie/raad een beter beeld waarom juist deze thema's van belang zijn voor het beleidsplan en waarom we daar als gemeente op insteken (of juist zouden moeten);

- Op inhoud ontbreken er wat onze fractie betreft onderdelen die ook terugkwamen in de TIP-enquête (gehouden onder Astenaren) en ook punten die we als raadsfractie belangrijk vinden. Zo lezen we soms niets of onvoldoende terug over ambities, doelen op o.a. het gebied van preventieve gezondheid, eenzaamheid onder jongeren en ouderen, inclusie, toekomst van de arbeidsmarkt, armoede en mantelzorg.

Proces

- Als CDA willen we ook in dit beleidsplan graag een financiële doorkijk naar de komende jaren. Hoe ingewikkeld dat ook is; eventuele doelen kunnen alleen maar behaald worden indien daar de juiste financiële middelen voor aanwezig zijn. In het huidige concept wordt geen financieel beeld meegegeven. Volgens ons is dat wel degelijk nodig;

- De gemeenteraad zal worden gevraagd om dit voorstel voor zes jaar vast te stellen. Een bijzonder lange periode. Als CDA onderschrijven we dat een visie voor het sociaal domein ook voor langere tijd moet vastleggen, maar om grip te houden op (uitvoering in) het sociaal domein zal de raad zo nu en dan tijdig moeten worden geconsulteerd en ook worden geraadpleegd op inhoud. Een tussentijdse evaluatie over drie jaar achten we niet voldoende, en we zouden graag zien dat een uitvoeringsprogramma ter vaststelling naar de gemeenteraad komt en niet alleen ter kennisgeving dan wel advisering.

Inbreng fractie CDA – commissie burgers (21-06-2021)

Spreektekst

*Behandeling van Concept beleidsplan Sociaal Domein 2022 – 2027 (opiniërend)
onderstaande tekst is uitgesproken door raadslid Daniël van Schijndel*

Voorzitter,

Het sociaal domein is een breed begrip; het gaat van sport, welzijn tot gezondheid, van eenzaamheid tot verenigingsleven. Een breed pallet aan onderwerpen, en net als met een echt schilderspallet is het ook zoeken naar de juiste kleuren om een waar kunstwerk te maken. Kunst is echter in veel gevallen verschillend interpreteerbaar, [soms is een pijp niet echt een pijp](#), maar in dit stuk moet wat ons betreft weinig te interpreteren zijn. Het moet helder zijn, het moet doelen verbeelden, het moet uitstralen: dit is waar we in het sociaal domein mee te maken hebben, en dit is waar we voor gaan in Asten.

Het sociaal domein omvat daarnaast, ruwe inschatting, misschien wel 2/3de van onze begroting. Om nog maar eens te benadrukken: het gaat echt ergens over.

Voorzitter, als CDA fractie hebben we daarom toch wel een aantal aandachtspunten voor dit beleidsplan. Ik zal ze scheiden op inhoud en op proces. Ik begin met de inhoud.

Als Nederlandse samenleving worden we geconfronteerd met uiteenlopende ontwikkelingen en trends, die we ook in Asten, hetzij op kleinere schaal zullen merken. In het beleidsplan zouden we daarom graag op z'n minst een beschrijving willen zien van deze en andere trends die relevant zijn voor ons als gemeente.

In het voorwoord lezen we dat dit stuk dan ook vooral een visie op het sociaal domein is. Dat kan, maar een visie kan mede gebaseerd zijn op een huidige situatie (zoals we die nu zien) en een gewenste situatie (waar we als gemeente naartoe willen werken). Dat begint met het creëren van een beeld van Asten en de samenleving; wat er nu leeft en wat er nu speelt, cijfers en andere beschikbare harde data, en een beeld over wat er op ons af gaat komen.

Ik noem zes maatschappelijke trends die wij als fractie voor ons zien;

1. De **vergrijzing**, wordt genoemd in dit stuk maar we lezen niet voldoende terug hoe we hierop gaan inspelen: wat gaat het beroep zijn dat we doen op het langer (zelfstandig) thuiswonen: steeds meer mensen worden oud, zij hebben ook steeds meer zorg nodig. Hoe bied je (betaalbare) zorg aan steeds meer mensen in Asten? Hoe zorg je ervoor dat ouderen thuis kunnen blijven wonen met de juiste ondersteuning aan huis? Welke zorginnovaties gaan ons hierbij helpen?
2. **Psychisch lijden**: in onze huidige samenleving krijgen steeds meer mensen last van psychische klachten. Denk daarbij aan stress, maar er zijn ook meer mensen die tegenwoordig gediagnosticeerd zijn met autisme, depressies, etc. Hoe kunnen we hier goede zorg aan bieden? Hoe kunnen we dit voorkomen?
3. **Gezondheid en bewegen**: het aantal mensen, ook kinderen, met overgewicht stijgt. Overgewicht heeft ook nadelige gevolgen op bijvoorbeeld de zorgkosten. Wat kunnen wij als

gemeente preventief met andere partijen doen om overgewicht te voorkomen. Zeker bij de jeugd.

4. **De maatschappelijke kloof** wordt groter. Wat staat er in het beleidsplan sociaal domein om ervoor te zorgen, dat de meest kwetsbaren in onze gemeente ook mee kunnen komen? Dat geldt op het terrein van gezondheid (vaak slechter bij mensen in lagere sociale kringen), werk en inkomen, schulden.
5. De steeds verder gaande **individualisering** van onze samenleving zorgt ervoor dat we steeds verder van elkaar af lijken komen te staan. In Asten misschien nog niet zo merkbaar, maar gemeenschapszin blijven vormgeven, denk hierbij aan ondersteunen van ons verenigingsleven, is een uitdaging.
6. En tenslotte een **generatiekloof**: verschillen nemen toe tussen mensen die wel en niet digitaal vaardig zijn, dit levert sociale en economische gevolgen op. Jong en oud in Asten met elkaar blijven verbinden mag wat ons betreft een ambitie zijn in het sociaal domein.

Dit waren zes trends zoals wij die zien, maar er zijn er ongetwijfeld meer.

In dit voorstel worden zes uitdagingen geschetst, met steekwoorden en vervolgens korte maar krachtige omschrijvingen. Deze omschrijvingen zijn echter wel algemeen geformuleerd, zodanig dat we niet goed kunnen lezen hoe we als Asten hierop gaan inzetten, of hoe wij dat als raad kunnen toetsen. Verder op inhoud voorzitter mis ik ook in dit beleidsplan de vermelding of nadere uitwerking van een aantal concretere onderwerpen.

Ik noem er opnieuw zes.

1. **Mantelzorg**. Het is een begrip dat vaker valt in deze commissie. In een beleidsplan zouden we graag terugzien hoe we als Asten insteken op deze groep mantelzorgers in Asten, en om hen op een goede manier te kunnen ondersteunen.
2. Hetzelfde geldt voor het **vrijwilligerswerk**. Bij verenigingen en andere organisaties merken we allemaal dat steeds minder vrijwilligers steeds meer werk moeten doen. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat vrijwilligers goede ondersteuning krijgen vanuit de gemeente?
3. Het bestrijden van **armoede**. Als Asten hebben we op dit vlak al vaker ambities geuit, om met name armoede bij kinderen en gezinnen aan te pakken. Ook dit onderwerp mag wat ons betreft een prominentere en uitgebreidere omschreven plek krijgen in dit beleidsplan.
4. Een onderwerp dat me persoonlijk zeer aangrijpt en raakt: **eenzaamheid** onder ouderen en jongeren. In dit beleidsplan lezen we veel terug over meedoen. Iedereen moet mee kunnen doen in Asten. Hier kun je eenzaamheidsbestrijding onder scharen, maar we willen dat concreter uitgewerkt zien. In dit plan, niet in een uitvoeringsprogramma. Eenzaamheid stond op plek 5 van de belangrijkste aandachtsgebieden volgens Astenaren uit de TIP-enquête. Waarom dan niet prominenter in dit stuk?
5. Ik gaf het bij de trends al aan, er ontstaat een digitale kloof. Deze raakt ouderen maar ook mensen die worstelen met **laaggeletterdheid**. Hoe gaan we als gemeente insteken op deze groep mensen?

6. Het mantra in het sociaal domein is insteken op **preventie**, dat wil ook zeggen meer bewegen en het bevorderen van een gezonde levensstijl. We lezen opnieuw een aantal steekwoorden onder de noemer Gezondheid en Vitaliteit, maar ook hier geen verdere uitleg over de uitvoering en gewenste resultaten die we daarin willen bereiken.

We hebben nu een aantal punten meegegeven op gebied van inhoud. Ook procesmatig willen we het College nog twee bedenkpunten meegeven;

1. Financiële doorkijk

De voorbije jaren was er ieder jaar een groot financieel tekort in het sociaal domein. Dat is niet houdbaar. Kortom: hoe gaan wij dit oplossen? Een concrete vraag aan de wethouder: in een beleidsplan volgt ook vaak een financiële doorkijk naar wat de ambities betekenen op financieel gebied: wat komt daarover in dit beleidsplan te staan?

2. Betrokkenheid van ons als commissies en raad: de raad wordt gevraagd in november dit stuk voor 6 jaar vast te stellen. Dat is meer dan de volledige komende raadsperiode. Voorzitter, een vraag aan de wethouder: hoe heeft straks ook die raad de invloed om bij te sturen? Een tussentijdse evaluatie over drie jaar (zoals het voorstel nu aangeeft) is te weinig wat ons betreft. De raad is het hoogste orgaan van de gemeente, dat hoef ik dit College niet te vertellen, maar ook over de uitvoering is de raad wel degelijk aan zet en willen we bij kunnen sturen indien nodig. Krijgen wij voldoende ruimte om grip te houden? Ieder jaar een uitvoeringsprogramma naar ons als commissie? Prima! Maar voorzitter is dat dan ter advisering, of ter besluitvorming? Wij willen pleiten voor dat laatste.

Voorzitter, ik rond af.

We begrijpen dat we als raad geen beleidsplannen meer krijgen van 100 pagina's, maar het plan zoals dat nu voor ons ligt is mager en doet wat ons betreft ook onvoldoende recht aan alle opgehaalde input. De intenties zijn goed, en ook aan de mate van participatie twijfelen we niet, maar dit stuk is nog te beperkt in onze ogen als het gaat om het beeld van het sociaal domein waar we specifiek als gemeente Asten naar toe willen streven. De kleuren zijn er, maar dit Astense schilderij is nog niet af.

Wij wensen de wethouder en de ambtenaren veel succes met het vervolg,

Fractie CDA Asten-Heusden-Ommel

juni 2021

Tweede termijn

Waar wij naar zoeken voorzitter is een meer inhoudelijke uitwerking van tal van zaken die hierin benoemd staan. Ik heb er al een flink aantal benoemd, maar het kan mijn inziens vrij eenvoudig, ik benoem nog een voorbeeld; bij het onderdeel financieel gezond zijn lezen we bijvoorbeeld:

In Asten willen we geldzorgen, schulden en armoede voorkomen. Omdat dit een negatieve invloed heeft op de gezondheid, zowel fysiek als mentaal. Naast de invloed op de gezondheid is het een belemmerende factor om mee te kunnen doen in de samenleving. Samen met de omgeving signaleren we en maken we geldzorgen bespreekbaar. Als het nodig is, is ondersteuning beschikbaar om de problemen samen aan te pakken. Deze ondersteuning is makkelijk toegankelijk".

Bovenstaande klopt natuurlijk inhoudelijk als een spijker op zn kop. Maar hierbij kunnen verschillende instrumenten vernoemd kunnen worden; Vroegsignalering, laagdrempelig Budgetbeheer, optimaliseren lokale en regionale SHV. Deze mate van uitwerking hebben we nodig in dit beleidsplan. Dit beleidsplan is tenslotte de basis waar we de komende jaren mee gaan werken. Een uitvoeringsplan moet een afgeleide zijn van een onderliggend stuk, deze visie.

Als laatste punt voorzitter, is prioritering. Met de uitvoeringsprogramma's gaan we ook prioriteren, en het is daarbij belangrijk dat we oog houden voor nieuwe ontwikkelingen die we als raad en commissie bijvoorbeeld aan kunnen dragen. Maar prioriteren doen we op basis van een beleidsplan sociaal domein. Is de volgorde niet: wat zijn de trends, op basis daarvan en op basis van de opgehaalde input via participatie, gaan we prioriteren en dan toetsen we ieder jaar of de prioritering moet worden bijgesteld?

Wij wensen het College en de ambtenaren veel succes met de verdere uitwerking en kijken uit naar een nieuwe versie later dit jaar, maar we vragen de wethouder om echt nog eens kritisch aan de slag te gaan met dit stuk.